

Návštěva soudu – sociologický pohled

Petr Hanák 535733

Rychle napřed uvedu případ. Jednalo se o odvolací soud, záležitost na přibližně 45 minut dle harmonogramu. Obžalovaný byl ukrajinské národnosti, obviněn z napadení nožem a způsobení dvoucentimetrové rány.

Když jsme čekali s kolegy na soudní proces, protože jsme přišli přibližně o dvacet minut dříve, sedli jsme si na lavičku, která byla přede dveřmi, byla hezká, ale ne moc pohodlná. Osobně v tom vidím podobnost s celým systémem spravedlnosti v České republice, na pohled radost usednout, ale když se posadíte, zjistíte, že byste raději seděli kdekoliv jinde. Když sedím na moc pohodlné lavici, koukám se na dveře. Velmi hezké, zdobené a obkládané dřevem. Proč tam nejsou obyčejné dveře? Ve státní instituci jsem takových dveří mnoho neviděl. Asi naše společnost chce, aby bylo vidět, že nám na spravedlnosti záleží. Zároveň vidím před dveřmi digitální hodiny. Asi snaha vyvolat dojem, že soud je moderní instituce, která jde s dobou. Já mám tedy soudy spíše za zkosnatělé a konzervativní, očekával jsem spíše tradičnější hodiny s ručičkami, i kdyby měli být koupené v Ikea, což by jen zdůraznilo, že žijeme v kapitalistickém systému.

Celou dobu našeho čekání jsou dveře zavřené. Když někdo vejde, vždy za sebou zavře. Jako poslední jde ozbrojenec a ten za sebou nechá dveře otevřené. Jasný signál toho, že je přítomna silová složka, vše je zabezpečeno a veřejnost může vstoupit, což onen „ozbrojenec“ svými slovy „můžete jít“ i potvrdil.

Místnost je zařízena v jednotném stylu. Vypadá docela socialisticky. Podle mě, kdybyste sem přenesli člověka z 60. let z Československa, nejspíše by nepoznal, že cestoval časem do budoucnosti. Jen ten státní znak vypadá nevypadá socialisticky, i když i ten vypadá, že byl vyměněn hned po pádu režimu, natištěn na ještě socialistický papír, žádný hezký bílý kancelářský, jaký se používá dnes všude a od té doby na něj také nikdo nesáhl. Moc to asi nesouvisí, ale zaujal mě větrák, který vypadal, že ho používala ještě moje zesnulá prababička, když byla mladá.

Genderové zastoupení v místnosti mi připadá poměrně vyrovnané. Soudkyně, státní obhájkyně, tlumočnice. Vedle soudkyně seděli z jedné strany muž a z druhé žena, jen teď neznám název jejich pozice. Muže zde reprezentovali dále obhájce obžalovaného a členové ochranky. Jsou zde dva „ozbrojenci“ na jednoho obžalovaného. Jasná symbolická přesila. Obžalovaný svým výběrem červené mikiny v místnosti doslova září a vypadá to, jako by vzali někoho, kdo šel zrovna kolem, všichni ostatní jsou oblečeni formálně, chcete-li slavnostně.

Na to, že soudí cizince, nikdo z účastníků procesu nevypadá, že by byl vyloženě znuděný. Tím, jak se výpověď obžalovaného z důvodu předkladu z ukrajinštiny do češtiny „kouskuje“, tedy mluví se po jedné větě, která se hned překládá paní překladatelkou, tak mě osobně dělá trochu problém držet pozornost. Maskují svou znuděnost? Mají zdejší pracovníci nasazenou masku profesionála, ale uvnitř se modlí, ať už to skončí, aby už mohli jít domů? Také je během procesu neustále přítomná klasická právnická hantýrka, když se představím, že tam sedí průměrný člověk, a ten obžalovaný Ukrajinec nevypadá, že by to byl nějaký inženýr, vůbec bych nevěděl, co se tam děje, prostě bych tam jen tak seděl, jedním uchem dovnitř a druhým ven. Když se obžalovaný chtěl na něco zeptat, soudkyně jeho dotaz nepřipustila a veřejnost hned, velmi rázně vykázala, aby se mohlo rozhodnout o odvolání. To mi přišlo

zajímavé, v souvislosti s tím, že obžalovaný třeba vážně jen něčemu nerozuměl, přišlo mi to velmi byrokraticky racionální a vlastně trochu nelidské, ale hádám, že tohle chování bude u soudu standardem.

Mé pocity z tohoto soudního procesu jsou takové, že jsem rád, že jsem na sociologii a ne na právech.